

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. liepos 19 d.*

[2016 m. rugsėjo 30 d. nutartimi ištaisytas sprendimas]

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Komisijos bankų komunikato galiojimas ir aiškinimas — Direktyvų 2001/24/EB ir 2012/30/ES aiškinimas — Valstybės pagalba bankams finansų krizės sąlygomis — Naštos pasidalijimas — Akcininkų nuosavų lėšų, mišrių kapitalo priemonių ir subordinuotosios skolos priemonių nurašymas — Teisėtų lūkesčių apsaugos principas — Nuosavybės teisė — Narių ir trečiųjų šalių interesų apsauga — Kredito įstaigų reorganizavimas ir likvidavimas“

Byloje C-526/14

dėl *Ustavno sodišče* (Konstitucinis Teismas, Slovėnija) 2014 m. lapkričio 6 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2014 m. lapkričio 20 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Tadej Kotnik ir kt.

Jože Sedonja ir kt.,

Fondazione cassa di risparmio di Imola,

Andrej Pipuš ir kt.,

Tomaž Štrukelj,

Luka Jukič,

Angel Jaromil,

Franc Marušič ir kt.,

Stajka Skrbinšek,

Janez Forte ir kt.,

Državni svet Republike Slovenije,

Varuh človekovih pravic Republike Slovenije,

Igor Karlovšek,

* Procesio kalba: slovėnų.

Marija Karlovšek,

Janez Gosar

prieš

Državni zbor Republike Slovenije ir kt.,

dalyvaujant

Vlada Republike Slovenije,

Banka Slovenije,

Okrožno sodišče v Ljubljani,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotojas A. Tizzano, kolegijų pirmininkai R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz, J. L. da Cruz Vilaça (pranešėjas), A. Arabadjiev, C. Toader ir D. Šváby, teisėjai M. Safjan, M. Berger, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund ir C. Vajda,

generalinis advokatas N. Wahl,

posėdžio sekretorius M. Aleksejev, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. gruodžio 1 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- T. Kotnik ir kt., atstovaujamų advokatų M. Kunič ir J. Sladič,
- J. Sedonja ir kt., atstovaujamų advokatės T. Kek,
- *Fondazione cassa di risparmio di Imola*, atstovaujamo advokatų U. Ilić, M. Jan, B. Ilić, A. Arko, P. Trifoni, C. G. Sinatra ir G. Altomare,
- A. Pipuš ir kt., kuris atstovauja sau ir kt.,
- L. Jukič, kuris (advokatas) atstovauja sau,
- F. Marušič ir kt., atstovaujamo advokato B. Rejc,
- S. Skrbinšek, atstovaujamos advokato T. Bromše,
- J. Forte ir kt., atstovaujamų Z. Fritz,
- *Državni svet Republike Slovenije*, atstovaujamos M. Bervar, padedamo advokatės H. Butolen ir B. Kekec, J. Slivšek ir D. Štrus
- I. ir M. Karlovšek, atstovaujamų advokato I. Karlovšek,
- J. Gosar, kuris atstovauja sau,

— *Državni zbor Republike Slovenije*, atstovaujamos M. Brglez,
— *Banka Slovenije*, atstovaujamo B. Jazbec, padedamo advokatų R. Grilc ir T. Lübbig,
— Slovėnijos vyriausybė, atstovaujamos V. Klemenc ir T. Mihelič Žitko, taip pat B. Kekec ir D. Štrus,
— [Kaip ištaisyta 2016 m. rugsėjo 30 d. nutartimi] Airijos, atstovaujamos E. Creedon, L. Williams ir A. Joyce, padedamų SC E. McCullough ir BL O'Neill,
— Ispanijos vyriausybė, atstovaujamos A. Rubio González,
— Italijos vyriausybė, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* P. Gentili,
— Europos Komisijos, atstovaujamos L. Flynn, P. J. Loewenthal, K.-Ph. Wojcik ir M. Žebre,
susipažinęs su 2016 m. vasario 18 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima ši

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su Komisijos komunikato dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. bankams skirtoms priemonėms finansų krizės sąlygomis paremti (Bankų komunikatas) (OL C 216, 2013, p. 1) 40–46 punktų galiojimu ir išaiškinimu, 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/30/ES dėl apsaugos priemonių, kurių valstybės narės, siekdamos tokias priemones suvienodinti, reikalauja iš Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 54 straipsnio antroje pastraipoje apibrėžtų bendrovių, jų narių ir kitų interesų apsaugai, akcines bendroves steigiant, palaikant ir keičiant jų kapitalą, koordinavimo (OL L 315, 2012, p. 74) 29, 34, 35 ir 40–42 straipsnių išaiškinimu ir su 2001 m. balandžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/24/EB dėl kredito įstaigų reorganizavimo ir likvidavimo (OL L 125, 2001, p. 15; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 4 t., p. 15) 2 straipsnio septintos įtraukos išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas buvo pateiktas vykdant tam tikrų pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos 2006 m. lapkričio 23 d. *Zakon o bančništvu* (Bankų įstatymas), (Uradni list RS, Nr. 99/10)) (toliau – Bankų įstatymas) nuostatų, kuriose numatytos ypatingos priemonės bankų sistemai atkurti, konstitucinę kontrolę.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2001/24

- 3 Direktyvos 2001/24 5 ir 6 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(5) 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/19/EB dėl indėlių garantijų sistemų [(OL 1994, L 135, p. 5)], nustanti kredito įstaigų privalomo dalyvavimo savo buveinės valstybės narės garantijų sistemoje principą, padidina reorganizavimo priemonių ir likvidavimo procedūros abipusio pripažinimo būtinumą.

(6) Buveinės valstybės narės administracinės ar teisminės institucijos turi turėti išimtinį įgaliojimą priimti sprendimus dėl reorganizavimo priemonių, numatytų toje valstybėje narėje galiojančiuose teisės aktuose ir praktikoje, bei tokias priemones įgyvendinti. Kadangi valstybių narių teisės aktus ir praktiką suderinti sudėtinga, būtina, kad valstybės narės abipusiai pripažintų priemones, kurias kiekviena jų taiko kredito įstaigų, turinčių jų išduotus leidimus, gyvybingumui atkurti.“

- 4 Pagal Direktyvos 2001/24 2 straipsnio septintą įtrauką reorganizavimo priemonės – tai „priemonės, skirtos kredito įstaigos finansinei padėčiai išsaugoti arba atkurti ir galinčios daryti poveikį trečiųjų šalių pirmiau turėtoms teisėms, įskaitant priemones, susijusias su galimybe sustabdyti mokėjimus, vykdymo priemones arba reikalavimų sumažinimą“.

Direktyva 2012/30

- 5 Direktyvos 2012/30 3 ir 5 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(3) Siekiant užtikrinti minimalią lygiavertę akcinių bendrovių akcininkų ir kreditorių apsaugą, itin svarbu yra koordinuoti nacionalines nuostatas dėl jų steigimo ir kapitalo palaikymo, didinimo arba mažinimo.

<...>

(5) Sąjungos nuostatos yra būtinos dėl kapitalo, kuris yra kreditorių garantija, palaikymo, ypač uždraudžiant kokių nors būdu jį sumažinti, paskirstant akcininkams, kai pastarieji neturi teisės gauti kapitalo dalies, ir ribojant bendrovės teisę įsigyti savas akcijas.“

- 6 Šios direktyvos 29 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Sprendimas dėl kapitalo padidinimo turi būti priimtas visuotiniame susirinkime. <...>“

- 7 Šios direktyvos 34 straipsnio pirmoje pastraipoje numatyta:

„Pasirašytasis kapitalas turi būti mažinimas, išskyrus teismo sprendimu mažinamą kapitalą, bent jau visuotinio susirinkimo <...>“

- 8 Direktyvos 2012/30 35 straipsnis išdėstytas taip: „Jei yra keleto klasių akcijos, visuotinio susirinkimo sprendimas dėl pasirašytojo kapitalo sumažinimo turi būti priimamas atskirai balsuojant bent kiekvienos klasės akcijų savininkams, kurių teisėms toks sandoris daro poveikį.“

- 9 Minėtos direktyvos 40 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyta:

„Jei valstybės narės įstatymais gali būti leidžiama bendrovėms mažinti jų pasirašytąjį kapitalą privalomai išimant iš apyvartos akcijas, šiuose įstatymuose reikalaujama laikytis bent šių sąlygų:

<...>

b) jei įstatais ar steigimo dokumentu tik leidžiamas privalomas išėmimas iš apyvartos, dėl to sprendimą turi priimti visuotinis susirinkimas, nebent tam vienbalsiai yra pritarę su tuo susiję akcininkai.“

- 10 Minėtos direktyvos 41 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Tuo atveju, kai mažinamas pasirašytasis kapitalas išimant iš apyvartos akcijas, įsigytas pačios bendrovės arba asmens, veikiančio savo vardu, bet bendrovės naudai, dėl išėmimo iš apyvartos sprendimą visada priima visuotinis susirinkimas.“

- 11 Tos pačios direktyvos 42 straipsnyje numatyta:

„Tais atvejais, kuriems taikom[as] <...> 40 straipsnio 1 dalies b punktas <...>, kai yra keleto klasių akcijos, visuotinio susirinkimo sprendimas dėl pasirašytojo kapitalo išpirkimo arba jo sumažinimo išimant iš apyvartos akcijas turi būti priimamas atskirai balsuojant bent jau kiekvienos klasės akcijų savininkams, kurių teisėms tokiu sprendimu daromas poveikis.“

Direktyva 2014/59/ES

- 12 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/59/ES, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 82/891/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/24/EB, 2002/47/EB, 2004/25/EB, 2005/56/EB, 2007/36/EB, 2011/35/ES, 2012/30/ES bei 2013/36/ES ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014, p. 190), buvo priimta 2014 m. gegužės 15 d.

- 13 Direktyvos 2014/59 117 straipsniu buvo iš dalies pakeista Direktyvos 2001/24 2 straipsnio 7 įtraukoje pateikta „reorganizavimo priemonių“ apibrėžtis. Po šio pakeitimo reorganizavimo priemonės suprantamos kaip „priemonės, skirtos kredito įstaigos ar investavimo firmos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 2 punkte, finansinei būklei išsaugoti arba atkurti, ir galinčios daryti poveikį trečiųjų šalių pirmiau turėtoms teisėms, įskaitant priemones, susijusias su galimybe sustabdyti mokėjimus, vykdymo užtikrinimo priemones arba sumažinti reikalavimus; tos priemonės apima pertvarkymo priemonių taikymą ir naudojimąsi pertvarkymo įgaliojimais, numatytais Direktyvoje 2014/59/ES“.

- 14 Direktyvos 2014/59 130 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstus.

Tas nuostatas valstybės narės taiko nuo 2015 m. sausio 1 d.

Tačiau valstybės narės taiko nuostatas, priimtas laikantis IV antraštinės dalies IV skyriaus 5 skirsnio nuostatų, vėliausiai nuo 2016 m. sausio 1 d.“

Bankų komunikatas

- 15 Bankų komunikato 2 ir 3 punktuose nustatyta:

„2. Krizės komunikatuose pateikta visapusiška sistema, kurią taikant derinamos finansų sektoriui skirtos paramos priemonės, kad būtų užtikrintas finansinis stabilumas kartu siekiant, kad bendrojoje rinkoje konkurencijos tarp bankų ir skirtingose valstybėse narėse iškraipymai būtų sumažinti kuo labiau. Juose nustatytos galimybių gauti valstybės pagalbą sąlygos ir reikalavimai, kurių reikia laikytis, kad tokia pagalba būtų pripažinta suderinama su vidaus rinka pagal Sutartyje išdėstytus valstybės pagalbos principus. Krizės komunikatais buvo reguliariai atnaujinamos

valstybės pagalbos taisyklės, taikomos finansų sektoriui skiriamai valstybės paramai, atsižvelgiant į poreikį jas pritaikyti prie krizės raidos. Dėl pastarojo meto pokyčių krizės komunikatus vėl reikia atnaujinti.

3. Krizės komunikatai bei visi atskiri sprendimai dėl pagalbos priemonių ir schemų, kurioms taikomi šie komunikatai, priimti remiantis Sutarties 107 straipsnio 3 dalies b punktu, pagal kurį pagalba išimtinai leidžiama kurios nors valstybės narės ekonomikos dideliems sutrikimams atitaisyti.“

16 Minėto komunikato 15 punkte numatyta:

„Krizės komunikatuose aiškiai išdėstyta, kad net ir per krizę toliau taikomi bendrieji valstybės pagalbos kontrolės principai. Visų pirma, siekiant bendrojoje rinkoje apriboti konkurencijos tarp bankų ir skirtingose valstybėse narėse iškraipymus ir sumažinti neatsakingo elgesio riziką, pagalba turėtų būti apribota iki mažiausios būtinos sumos, o pagalbos gavėjas turėtų savo paties atitinkamu įnašu prisidėti prie restruktūrizavimo išlaidų. Įmonė ir jos kapitalo savininkai turėtų kiek galėdami savo lėšomis prisidėti prie jos restruktūrizavimo. Valstybės parama turėtų būti teikiama laikantis sąlygų, kuriomis numatomas tinkamas į banką investavusių subjektų dalijimasis našta.“

17 Šio komunikato 17 punkte numatyta:

„Krizės pradžioje valstybės narės apskritai laikėsi tik būtiniausių *ex ante* dalijimosi našta reikalavimų, nustatytų valstybės pagalbos taisyklėse, ir finansinio stabilumo sumetimais kreditorių nebuvo reikalaujama prisidėti prie kredito įstaigų sanavimo.“

18 Bankų komunikato 3 dalis susijusi su rekapitalizavimo ir nelikvidaus turto apsaugos priemonėmis. Šio komunikato 3.1.2. antraštinė dalis „Akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimasis našta“ apima 40–46 punktus.

19 Šio komunikato 40–46 punktuose numatyta:

„40. Valstybės parama gali sukelti neatsakingo elgesio riziką ir susilpninti rinkos drausmę. Kad būtų sumažinta neatsakingo elgesio rizika, pagalba turėtų būti teikiama tik tokiomis sąlygomis, kurios susijusios su tinkamu esamų investuotojų dalijimusi našta.

41. Tinkamai pasidalijant našta, paprastai pirmiausia iš nuosavo kapitalo padengiami nuostoliai, o tada įnašus moka mišrių kapitalo priemonių ir subordinuotosios skolos priemonių turėtojai. Mišrių kapitalo priemonių ir subordinuotosios skolos priemonių turėtojai privalo kiek įmanoma daugiau prisidėti prie kapitalo trūkumo mažinimo. Taip prisidėti galima arba priemones konvertuojant į bendrą 1 lygio nuosavą kapitalą <...>, arba nurašant pagrindinę sumą. Bet kokiu atveju grynųjų pinigų srautai iš pagalbos gavėjo tokių vertybinių popierių turėtojams neturi būti leidžiami, kiek tai teisiškai įmanoma.

42. Komisija nereikalaus pirmeilės skolos priemonių (visų pirma apdraustų indėlių, neapdraustų indėlių, obligacijų ir visų kitų pirmeilės skolos priemonių) turėtojų įnašų, kaip privalomos dalijimosi našta dalies pagal valstybės pagalbos taisykles, priemones konvertuojant į kapitalą arba nurašant.

43. Jeigu nustatyta kapitalo trūkumą turinčio banko kapitalo santykis išlieka didesnis nei [Sąjungos] reguliuojamasis mažiausias dydis, bankas paprastai turėtų pats galėti atkurti savo kapitalo poziciją, visų pirma taikydamas 35 punkte nurodytas kapitalo didinimo priemones. Jeigu nėra galimybių taikyti kitas priemones, be kita ko, kitas priežiūros priemones, pavyzdžiui, ankstyvą intervenciją ar kitus taisomuosius veiksmus, kad kompetentingos priežiūros institucijos ar pertvarkymo institucijos patvirtintas trūkumas būtų panaikintas, subordinuotoji skola turi būti konvertuota į nuosavybę, iš esmės prieš suteikiant valstybės pagalbą.

44. Tais atvejais, kai bankas nebeatitinka mažiausio reguliuojamojo kapitalo poreikio reikalavimų, subordinuotoji skola turi būti konvertuota arba nurašyta, iš esmės prieš suteikiant valstybės pagalbą. Valstybės pagalba negali būti suteikta tol, kol bet kokiems nuostoliams padengti nebuvo visapusiškai panaudotas nuosavas kapitalas, mišrus kapitalas ir subordinuotoji skola.
45. Gali būti taikoma 43 ir 44 punktuose nustatytų reikalavimų išimtis, jeigu įgyvendinant tokias priemones kiltų grėsmė finansiniam stabilumui arba rezultatai būtų neproporcingi. Ši išimtis galėtų būti taikoma tais atvejais, kai gautina pagalbos suma yra nedidelė, palyginti su pagal riziką įvertintu banko turtu, o kapitalo trūkumas buvo smarkiai sumažintas visų pirma taikant 35 punkte nurodytas priemones. Neproporcingų rezultatų ar grėsmės finansiniam stabilumui galimybę taip pat galima būtų sumažinti persvarstant kapitalo trūkumo mažinimo priemonių taikymo eilės tvarką.
46. Taikant 43 ir 44 punktus reikėtų laikytis principo, kad nė vieno kreditoriaus padėtis neturi būti blogesnė <...>. Taigi ekonominiu požiūriu subordinuotieji kreditoriai neturėtų gauti mažiau nei jų turima priemonė būtų verta, jeigu valstybės pagalba nebūtų suteikta.“

Slovėnijos teisė

- 20 Bankų įstatymo 253 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „ypatingos priemonės yra reorganizavimo priemonės, numatytos Direktyvoje 2001/24/EB“.

- 21 Šio įstatymo 261a straipsnyje skelbiama:

„(1) Savo sprendimu dėl ypatingų priemonių Slovėnijos centrinis bankas nustato, kad:

1. tinkami įsipareigojimai visiškai ar iš dalies nurašomi arba
2. tinkami banko įsipareigojimai <...> visi ar iš dalies konvertuojami į naujas paprastasias banko akcijas po to, kai pagrindinis banko kapitalas padidinamas įnašais kreditorinių reikalavimų, kurie yra tinkami reikalavimai.

<...>

(5) Nurašant ar konvertuojant tinkamus banko įsipareigojimus Slovėnijos centrinis bankas turi užtikrinti, kad atskiri kreditoriai dėl banko įsipareigojimų nurašymo ar konvertavimo nepatirtų didesnių nuostolių nei banko bankroto atveju.

(6) Banko tinkami įsipareigojimai yra:

1. pagrindinis banko kapitalas (1 lygio įsipareigojimai),
2. įsipareigojimai mišrių finansinių instrumentų <...> turėtojams (2 lygio įsipareigojimai),
3. įsipareigojimai finansinių priemonių, į kurias <...> turi būti atsižvelgta apskaičiuojant banko papildomą kapitalą, turėtojams, jei šie įsipareigojimai neatitinka šios dalies 1 ar 2 punktuose pateiktų apibrėžčių (3 lygio įsipareigojimai),
4. šios dalies 1, 2 ar 3 punktuose pateiktų apibrėžčių neatitinkantys įsipareigojimai, kurie per banko bankroto procedūrą būtų apmokėti po neprivilegiuotų skolinių reikalavimų patenkinimo (4 lygio įsipareigojimai).“

22 Bankų įstatymo 261c straipsnyje nustatyta:

„(1) Savo sprendime dėl <...> tinkamų įsipareigojimų nurašymo Slovėnijos centrinis bankas nurodo nurašyti tokį tinkamų banko įsipareigojimų kiekį, kurio reikia, kad būtų padengti banko nuostoliai, atsižvelgiant į ankstesniame straipsnyje nurodytą grynojo turto vertinimą. <...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 23 Po pasaulio finansų krizės, kuri prasidėjo 2007 m. ir dar paastrėjo paskesniais metais, *Banka Slovenije* (Slovėnijos centrinis bankas, Slovėnija) 2013 m. rugsėjo mėn. konstatavo 5 Slovėnijos bankų, t. y. *Nova Ljubljanska banka d.d.*, *Nova Kreditna banka Maribor d.d.*, *Abanka Vipa d.d.*, *Probanka d.d.* ir *Factor banka d.d.*, nuosavų lėšų nepakankamumą. Atsižvelgiant į šio nepakankamumo apimtį minėti bankai neturėjo pakankamai lėšų savo įsipareigojimams užtikrinti ir indėliams grąžinti.
- 24 2013 m. gruodžio 17 d. *Banka Slovenije* (Slovėnijos centrinis bankas) priėmė sprendimą dėl ypatingų priemonių nustatymo siekiant rekapitalizuoti du pirmuosius bankus, sanuoti trečiąjį ir likviduoti du paskutinius (toliau – ginčijamos priemonės).
- 25 2013 m. gruodžio 18 d. Komisija leido valstybės pagalbą penkiems minėtiems bankams, apie kurią Slovėnijos valdžios institucijos iš anksto pranešė.
- 26 Ginčijamos priemonės, kurios buvo nustatytos remiantis Bankų įstatymu, būtent jo 261a, 261c ir 261e straipsniais, apėmė akcininkų nuosavų lėšų, mišrių kapitalo priemonių ir subordinuotosios skolos priemonių (toliau – subordinuotosios priemonės) nurašymą.
- 27 Iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad mišrios kapitalo priemonės ir subordinuotosios skolos priemonės yra finansiniai instrumentai, turintys tam tikrų skolos ir kapitalo požymių. Šias priemones išleidusio subjekto nemokumo ar likvidavimo atveju subordinuotųjų priemonių turėtojų (toliau – subordinuotieji kreditoriai) reikalavimai patenkinami patenkinus pirmaeilį obligacijų turėtojų, tačiau prieš tenkinant akcininkų reikalavimus. Dėl šių finansinių instrumentų turėtojų patiriamos finansinės rizikos jų palūkanos yra didesnės.
- 28 *Ustavno sodišče* (Slovėnijos konstitucinis teismas) privatūs asmenys, *Državni svet Republike Slovenije* (Valstybės Taryba, Slovėnija) ir *Varuh človekovih pravic Republike Slovenije* (Žmogaus teisių kontrolierius, Slovėnija) yra patekę keletą prašymų atlikti konstitucingumo kontrolę. Šie prašymai susiję su Bankų įstatymo nuostatų, kuriomis remiantis buvo priimtos nagrinėjamos priemonės, atitiktimi Slovėnijos Konstitucijai, būtent grįžtamosios galios nebuvimo principui, teisėtų lūkesčių apsaugos principui, proporcingumo principui ir teisei į nuosavybę.
- 29 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad Bankų įstatymo nuostatų tikslas yra į nacionalinę teisę perkelti Bankų komunikatą, kad nacionalinės valdžios institucijos galėtų šio sektoriaus įmonėms suteikti su vidaus rinka suderinamą pagalbą. Todėl, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio nuomone, nors ieškovų pagrindinėje byloje kaltinimai nukreipti prieš šias nuostatas, iš tikrųjų jie nukreipti prieš Bankų komunikatą. Šie ieškovai mano, kad minėtas komunikatas pažeidžia ne tik Slovėnijos Konstituciją, bet ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 17 straipsnį, taip pat direktyvas 2012/30 ir 2001/24. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano esantis kompetentingas vertinti nacionalinių nuostatų, kuriomis įgyvendinama direktyva, konstitucingumą. Tačiau jis nurodo, kad tokios kompetencijos jis neturi, kai kyla abejonių dėl Sąjungos teisės normos, kuria remiantis buvo priimta nacionalinė nuostata, kurios atitiktis Konstitucijai ginčijama, galiojimo ir aiškinimo. Tokioje situacijoje jis nurodo, kad Teisingumo Teismas turi išimtinę kompetenciją atsakyti į klausimus dėl šios normos galiojimo ir aiškinimo, kad vėliau nacionalinis teismas savo nagrinėjamoje byloje galėtų įvertinti nacionalinės teisės nuostatų konstitucingumą.

30 Tokiomis aplinkybėmis *Ustavno sodišče* (Konstitucinis Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar atsižvelgiant į tai, jog pagal [SESV] 3 straipsnio 1 dalies b punktą <...> Sąjunga turi išimtinę kompetenciją valstybės pagalbos srityje, ir į tai, kad pagal [SESV] 108 straipsnį Komisija yra kompetentinga priimti sprendimus valstybės pagalbos srityje, Bankų komunikatas, atsižvelgiant į jo konkretų teisinį poveikį, turi būti aiškinamas taip, kad jis privalomas valstybėms narėms, kurios, suteikdamos kredito įstaigoms valstybės pagalbą, kai ši pagalba yra nuolatinė ir negali būti paprastai atšaukta, nori atitaisyti didelius ekonomikos sutrikimus?
2. Ar Bankų komunikato 40–46 punktai, pagal kuriuos galimybė suteikti valstybės pagalbą, skirtą dideliems valstybės ekonomikos sutrikimams atitaisyti, siejama su pareiga nurašyti kapitalo, [subordinuotąsias priemones] ir (arba) konvertuoti į kapitalą mišraus kapitalo ir subordinuotosios skolos instrumentus, siekiant apriboti pagalbą iki mažiausios būtinos sumos, įvertinant neatsakingo elgesio riziką, yra nesuderinami su [SESV] 107–109 straipsniais, nes peržengiamos minėtose [SESV] nuostatose apibrėžtos Komisijos kompetencijos valstybės pagalbos srityje ribos?
3. Jei į 2 klausimą būtų atsakyta neigiamai, ar Bankų komunikato 40–46 punktai, pagal kuriuos galimybė suteikti valstybės pagalbą siejama su pareiga nurašyti kapitalo priemones ir (arba) konvertuoti į kapitalą, kiek tai susiję su akcijomis (kapitalu), [subordinuotosiomis priemonėmis], kurie išleisti prieš Bankų komunikato paskelbimą ir kurie jų emisijos metu galėjo būti visiškai ar iš dalies nurašyti be jokios kompensacijos tik banko bankroto atveju, yra suderinami su Sąjungos teisėje įtvirtintu teisėtų lūkesčių apsaugos principu?
4. Jei į 2 klausimą būtų atsakyta neigiamai, o į 3 klausimą – teigiamai, ar Bankų komunikato 40–46 punktai, pagal kuriuos galimybė suteikti valstybės pagalbą siejama su pareiga nurašyti kapitalo priemones, [subordinuotąsias priemones] ir (arba) konvertuoti į kapitalą [subordinuotąsias priemones], nepradėjus ir neužbaigus kolektyvinės nemokumo procedūros, per kurią likviduojant skolininko turtą teismine tvarka subordinuotųjų finansinių instrumentų turėtojai būtų galėję būti proceso šalys, yra suderinami su Chartijos 17 straipsnio 1 dalyje numatyta teise į nuosavybę?
5. Jei į 2 klausimą būtų atsakyta neigiamai, o į 3 ir 4 klausimus – teigiamai, ar Bankų komunikato 40–46 punktai, pagal kuriuos galimybė suteikti valstybės pagalbą siejama su pareiga nurašyti kapitalo priemones, mišrų kapitalą ir subordinuotąją skolą ir (arba) konvertuoti į kapitalą [subordinuotąsias priemones], nes tokių priemonių taikymas reikalauja akcinės bendrovės pagrindinio kapitalo sumažinimo ir (arba) padidinimo pagal kompetentingos administracinės valdžios institucijos, o ne akcinės bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimą, yra suderinami su Direktyvos 2012/30 <...> 29, 34, 35 ir 40–42 straipsniais?
6. Ar Bankų komunikatas, atsižvelgiant į jo 19 punktą, būtent į šame punkte įtvirtintą reikalavimą paaisyti pagrindinių teisių, į jo 20 punktą ir į šio komunikato 43 ir 44 punktuose nustatytos [subordinuotųjų priemonių] konvertavimo ar sumažinimo pareigos patvirtinimą prieš suteikiant valstybės pagalbą, gali būti aiškinamas taip, kad ši priemonė neįpareigoja valstybių narių, kurios, norėdamos atitaisyti didelius ekonomikos sutrikimus, ketina skirti valstybės pagalbą kredito įstaigoms, pareigą atlikti minėtą konvertavimą ar sumažinimą nustatyti kaip valstybės pagalbos suteikimo pagal [SESV] 107 straipsnio 3 dalies b punktą sąlygą, arba taip, jog norint, kad valstybės pagalba būtų pripažinta leistina, pakanka, kad konvertavimas ar sumažinimas būtų proporcingi?
7. Ar [Direktyvos 2001/24] 2 straipsnio septintą įtrauką galima aiškinti taip, kad reorganizavimo priemonės apima ir akcininkų bei subordinuotųjų kreditorių dalijimąsi našta, numatyta Bankų komunikato 40–46 punktuose (pagrindinio 1 lygio kapitalo, [subordinuotųjų priemonių] sumažinimas ir [subordinuotųjų priemonių] konvertavimas į kapitalą)?“

Dėl prejudicinių klausimų

Pirminės pastabos

- 31 Slovėnijos vyriausybė ir Komisija abejoja dėl 2–5 prejudicinių klausimų, susijusių su Bankų komunikato 40–46 punktų galiojimu, priimtumu, nes šis komunikatas nedaro teisinio poveikio tretiesiems asmenims.
- 32 Reikia pažymėti, kad šios bylos pagrindas iš esmės yra Slovėnijos vyriausybės suteikta pagalba siekiant reorganizuoti nacionalinę bankų sistemą.
- 33 Konkrečiai kalbant byla susijusi su akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimosi našta sąlygos, kurią Komisija nustatė tam, kad remiantis SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktu būtų galima konstatuoti, jog bankų sektoriuje suteikta pagalba yra suderinama su vidaus rinka, atitiktimi tam tikroms Sąjungos teisės nuostatomis. Tokios sąlygos galiojimą turi patikrinti Teisingumo Teismas vykdydamas SESV 267 straipsnyje numatytą procesą, o tai ir yra 2–5 prejudicinių klausimų dalykas.
- 34 Todėl šie klausimai yra priimtini.

Dėl pirmojo klausimo

- 35 Pateikdamas pirmąjį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Bankų komunikatas turi būti aiškinamas taip, kad jis yra privalomas valstybėms narėms.
- 36 SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatyta prevencinė esamos pagalbos pakeitimų ir naujos pagalbos projektų kontrolė. Tokia prevencija siekiama, kad būtų įgyvendinama tik su vidaus rinka suderinama pagalba (žr. 2013 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, 25 ir 26 punktus).
- 37 Pagal SESV 107 straipsnio 3 dalį pagalbos priemonių suderinamumo su vidaus rinka vertinimas priklauso išimtinai Komisijos, kontroliuojamos Sąjungos teismų, kompetencijai (žr. 2013 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, 28 punktą).
- 38 Šiuo aspektu Komisija turi plačią diskreciją, kurios įgyvendinimas apima sudėtingus ekonominės ir socialinės sistemų vertinimus (šiuo klausimu žr. 2008 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Vokietija ir kt. / Kronofrance*, C-75/05 P ir C-80/05 P, EU:C:2008:482, 59 punktą ir 2016 m. kovo 8 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 68 punktą).
- 39 Naudodamasi šia diskrecija Komisija gali priimti gaires, kad nustatytų kriterijus, kuriais remdamasi ji ketina vertinti valstybių narių planuojamų pagalbos priemonių suderinamumą su vidaus rinka.
- 40 Remiantis nusistovėjusia teismų praktika, priimdama tokias elgesio taisykles ir viešai paskelbdama, kad nuo šio momento taikys jas atvejams, susijusiems su šiomis taisyklėmis, Komisija apriboja savo diskreciją ir iš principo negali nukrypti nuo šių taisyklių, nes priešingu atveju jai gali būti skirta sankcija už bendrųjų teisės principų, pavyzdžiui, vienodo požiūrio ar teisėtų lūkesčių apsaugos, pažeidimą (2016 m. kovo 8 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 69 ir 70 punktai ir juose nurodyta teismų praktika).
- 41 Todėl Komisija negali atsisakyti įgyvendinti jai pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą suteiktos diskrecijos priimdama elgesio taisykles (šiuo klausimu žr. 2016 m. kovo 8 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 71 punktą). Tokio komunikato, kaip Bankų komunikatas, priėmimas neatleidžia Komisijos nuo pareigos išnagrinėti specialias išimties aplinkybes, kuriomis

konkrečiu atveju remiasi valstybė narė, kai prašo tiesiogiai taikyti SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą, ir prireikus motyvuoti jos atsisakymą patenkinti tokį prašymą (2016 m. kovo 8 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 72 punktą).

- 42 Nagrinėjamu atveju iš Bankų komunikato 41, 43 ir 44 punktų matyti, kad teisingas naštos pasidalijimas, su kuriuo minėtame komunikate siejamas pagalbos suteikimas, reiškia, kad pirmiausia nuosavomis lėšomis padengiami nuostoliai, paskui įnašus iš principo moka subordinuotieji kreditoriai. Pagal šio komunikato 45 punktą gali būti taikoma 43 ir 44 punktuose nustatytų reikalavimų išimtis, jeigu mokant tokius įnašus kiltų „grėsmė finansiniam stabilumui arba rezultatai būtų neproporcingi“.
- 43 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad, pirma, elgesio taisyklių, esančių minėtame komunikate, nustatymo poveikis yra Komisijos diskrecijos apribojimas, t. y. jei valstybė narė praneša Komisijai apie valstybės pagalbos projektą, kuris atitinka šias taisykles, minėta institucija iš principo turi leisti šį projektą. Antra, valstybės narės išsaugo galimybę pranešti Komisijai apie valstybės pagalbos projektus, kurie neatitinka šio komunikato kriterijų, o Komisija ypatingais atvejais gali leisti tokius projektus.
- 44 Iš to matyti, kad Bankų komunikatas negali sukurti atskirų pareigų valstybėms narėms, jis tik nustato sąlygas, užtikrinančias valstybės pagalbos bankams finansų krizės sąlygomis suderinamumą su vidaus rinka, į kurias Komisija turi atsižvelgti naudodamasi jai pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą suteikta diskrecija.
- 45 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip: Bankų komunikatas turi būti aiškinamas taip, kad jis nėra privalomas valstybėms narėms.

Dėl antrojo klausimo

- 46 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar SESV 107–109 straipsniai turi būti aiškinami kaip draudžiantys Bankų komunikato 40–46 punktus, kiek šiuose punktuose numatyta akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimosi našta sąlyga, norint, kad valstybės pagalba būtų leista.
- 47 Bankų komunikatas buvo priimtas remiantis SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktu.
- 48 Iš šios nuostatos matyti, kad Komisija pagalbą, kuria siekiama atitaisyti valstybės narės didelius ekonomikos sutrikimus, gali pripažinti suderinama su vidaus rinka.
- 49 Įgyvendindama jai minėta nuostata suteiktą diskreciją Komisija turi teisę neleisti suteikti pagalbos, jei ši pagalba neskatina ją gavusių įmonių elgtis taip, kad būtų prisidėta prie vieno iš minėtoje nuostatoje numatytų tikslų įgyvendinimo. Tokia pagalba turi būti reikalinga siekiant šioje nuostatoje įtvirtintų tikslų, o be šios pagalbos, vien tik taikant rinkos dėsnius, įmonės – pagalbos gavėjos – negalėtų elgtis taip, kad prisidėtų prie šių tikslų įgyvendinimo. Iš tiesų, pagalba, kuri pagerina ją gavusios įmonės finansinę padėtį ir yra nebūtina SESV 107 straipsnio 3 dalyje numatytiems tikslams pasiekti, negali būti laikoma suderinama su vidaus rinka (2013 m. birželio 13 d. Sprendimo *HGA ir kt. / Komisija*, C-630/11 P–C-633/11 P, EU:C:2013:387, 104 punktą ir jame nurodyta teismų praktika).
- 50 Dėl Bankų komunikato 40–46 punktų pagrindimo šia nuostata reikia pažymėti, kad finansinės paslaugos yra esminės Sąjungos ekonomikoje. Bankai ir kredito įstaigos yra pagrindiniai įvairiose rinkose veikiančių įmonių finansavimo šaltiniai. Be to, bankai dažnai glaudžiai susiję tarpusavyje, daugelis jų vykdo veiklą tarptautiniu lygmeniu. Dėl šios priežasties vieno ar kelių bankų sunkumai gali greitai išplisti po kitus valstybės narės ar kitų valstybių narių bankus. Dėl to kyla rizika, kad neigiamą šalutinį poveikį patirs ir kiti ekonomikos sektoriai.

- 51 Kaip savo išvados 56 punkte nurodė generalinis advokatas, vadovavimasis SESV 107 straipsnio 3 dalies b punkte įtvirtintu teisiniu pagrindu dar labiau pagrįstas, nes pasaulio finansų krizė, dėl kurios buvo priimtas šis komunikatas, sukėlė didelių skirtingo masto daugelio valstybių narių ekonomikos sutrikimų.
- 52 Nagrinėjamu atveju iš Bankų komunikato 2 punkto matyti, kad Komisija juo siekė nustatyti valstybės pagalbos valstybių narių finansų sektoriui sąlygas ir patikslinti reikalavimus, kuriuos atitinkanti tokia pagalba būtų laikoma suderinama su vidaus rinka.
- 53 Tarp šių reikalavimų Bankų komunikato 40–46 punktuose įtvirtintas reikalavimas akcininkams ir subordinuotiesiems kreditoriams pasidalyti našta padengiant sunkumų patiriančių bankų restruktūrizavimo išlaidas, kai šalinamas nuosavų lėšų trūkumas. Tai reiškia, kad nuosavomis lėšomis padengus nuostolius subordinuotieji kreditoriai turės taip pat prisidėti prie šio tikslo įgyvendinimo konvertuojant jų reikalavimus į nuosavas lėšas arba sumažinant šiuos skolinius reikalavimus.
- 54 Atlikdama valstybės pagalbos priemonių suderinamumo su vidaus rinka kontrolę Komisija konstatavo, kad, kaip nurodyta Bankų komunikato 15 punkte, dalijimosi našta priemonės nustatytos siekiant apriboti valstybės pagalbą bankų sektoriuje iki mažiausios būtinos sumos ir apriboti konkurencijos vidaus rinkoje iškraipymą.
- 55 Iš tikrųjų tokios dalijimosi našta priemonės gali būti suprantamos kaip priemonės, kurios užkerta kelią valstybės pagalbai kaip paprasčiausiam instrumentui, leidžiančiam sušvelninti atitinkamų bankų finansinius sunkumus.
- 56 Kita vertus, dalijimosi našta priemonės skirtos užtikrinti, kad prieš suteikiant bet kokią valstybės pagalbą bankai, turintys nuosavų lėšų nepakankamumą, su savo investuotojais stengtųsi sumažinti šį nepakankamumą, be kita ko, nuosavu kapitalu ir subordinuotųjų kreditorių įnašais, taip būtų sumažintas teiktinos pagalbos dydis.
- 57 Priešingu atveju kiltų konkurencijos iškraipymo rizika, nes bankai, kurių akcininkai ir subordinuotieji kreditoriai neprisidėjo prie nuosavų lėšų nepakankamumo sumažinimo, gautų didesnę valstybės pagalbą nei ta, kurios būtų pakakę likusiam nuosavų lėšų nepakankamumui padengti. Tokiomis aplinkybėmis tokia pagalba iš principo būtų nesuderinama su Sąjungos teise.
- 58 Be to, norint išspręsti „neatsakingo elgesio“ problemą, kuri susijusi su tuo, kad asmenys linę priimti rizikingus sprendimus, o galimos šių sprendimų neigiamos pasekmės tenka visiems bendrai, reikia vengti, kad bankai, žinodami apie galimybę gauti valstybės pagalbą, būtų skatinami naudotis rizikingesnėmis finansinėmis priemonėmis, galinčiomis lemti didesnius nuostolius, dėl kurių atsirastų didesnis konkurencijos iškraipymas ir nukentėtų vidaus rinkos vientisumas.
- 59 Galiausiai reikia pažymėti, kad priimdama Bankų komunikatą Komisija nepažeidė Europos Sąjungos Tarybai SESV 108 ir 109 straipsniais suteiktos kompetencijos. Iš tikrųjų, kadangi šiuo komunikatu tik nustatomos elgesio taisyklės, kuriomis ribojama Komisijos pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą turima diskrecija, jis neturi įtakos Tarybai pagal SESV 108 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą suteiktiems įgaliojimams ypatingais atvejais valstybės narės prašymu pripažinti valstybės pagalbą suderinama su vidaus rinka ir nėra SESV 109 straipsnyje nurodytas reglamentas, kuris, remiantis SESV 288 straipsnio antra pastraipa, yra privalomas *erga omnes*.
- 60 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į antrąją klausimą reikia atsakyti taip: SESV 107–109 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad jie nedraudžia Bankų komunikato 40–46 punktų, kiek šiuose punktuose numatyta akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimosi našta sąlyga, norint, kad valstybės pagalba būtų leista.

Dėl trečiojo ir ketvirtąjo klausimų

- 61 Trečiuoju ir ketvirtuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori išsiaiškinti, ar teisėtų lūkesčių apsaugos principas ir teisė į nuosavybę turi būti aiškinami taip, kad jie nedraudžia Bankų komunikato 40–46 punktų, nes minėtuose punktuose numatyta akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimosi našta sąlyga, norint, kad valstybės pagalba būtų leista.
- 62 Pirmiausia dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad teisė remtis šiuo principu suponuoja, jog kompetentingos Sąjungos valdžios institucijos iš leidžiamų ir patikimų šaltinių suinteresuotajam asmeniui pateikė tikslius, besąlygiškus ir tikrovę atitinkančius patikinimus. Iš tiesų ši teisė suteikiama kiekvienam asmeniui, esančiam tokioje padėtyje, kurioje Sąjungos institucija, įstaiga ar agentūra, suteikdama jam konkrečias garantijas, sukėlė pagrįstų lūkesčių (2010 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Kahla Thüringen Porzellan / Komisija*, C-537/08 P, EU:C:2010:769, 63 punktas ir 2013 m. birželio 13 d. Sprendimo *HGA ir kt. / Komisija*, C-630/11 P–C-633/11 P, EU:C:2013:387, 132 punktas).
- 63 Taigi bankų akcininkai ir subordinuotieji kreditoriai, kuriems taikomos dalijimosi našta priemonės, numatytos Bankų komunikato 40–46 punktuose, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, negali remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu ginčydami tokių priemonių taikymą.
- 64 Iš tikrųjų, pirma, atitinkamų bankų akcininkai ir subordinuotieji kreditoriai neturi jokių Komisijos garantijų dėl to, jog ji patvirtins valstybės pagalbą, kuria būtų šalinamas šių bankų nuosavų lėšų trūkumas. Antra, šie investuotojai neturėjo patikinimų, kad tarp priemonių, skirtų bankų Komisijos leistos pagalbos gavėjų nuosavų lėšų trūkumui padengti, nebus tokių, kurios gali turėti įtakos jų investicijoms.
- 65 Be to, aplinkybė, kad per pirmąją pasaulinės finansų krizės etapą subordinuotųjų kreditorių nebuvo prašoma prisidėti prie kredito įstaigų gelbėjimo, kaip tai priminė Komisija Bankų komunikato 17 punkte, neleidžia pagrindinėje byloje dalyvaujantiems kreditoriams remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu.
- 66 Iš tikrųjų tokia aplinkybė negali būti laikoma tikslu, besąlygišku ir tikrovę atitinkančiu patikiniu, leidžiančiu atsirasti akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių teisėtiems lūkesčiams dėl dalijimosi našta priemonių netaikymo jiems ateityje. Kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, nors teisėtų lūkesčių apsaugos principas yra vienas iš pagrindinių Sąjungos principų, ūkio subjektai negali pagrįstai tikėtis išlaikyti egzistuojančios padėties, kuri gali pasikeisti Sąjungos institucijoms įgyvendinant savo diskreciją, ypač tokioje srityje kaip valstybės pagalba bankų sektoriuje, kurio tikslas yra nuolatinis derinimas su kintančiomis ekonominėmis sąlygomis (pagal analogiją žr. 2012 m. birželio 26 d. Sprendimo *Lenkija / Komisija*, C-335/09 P, EU:C:2012:385, 180 punktą).
- 67 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, be kita ko, nori išsiaiškinti dėl būtinybės valstybėms narėms bet kokių atveju turėti pereinamąjį laikotarpį, kad galėtų prisitaikyti prie naujų Komisijos reikalavimų, susijusių su akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimusi našta.
- 68 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad net jei Sąjunga pirmiausia sukūrė situaciją, kuri gali sukelti teisėtų lūkesčių, viršesnis viešasis interesas gali neleisti imtis pereinamojo pobūdžio priemonių, taikytinų situacijoms, susiklosčiusioms prieš priimant naujas taisykles, tačiau vis dar galinčioms keistis (žr. 1997 m. liepos 17 d. Sprendimo *Affish*, C-183/95, EU:C:1997:373, 57 punktą ir 2009 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Komisija / Koninklijke FrieslandCampina*, C-519/07 P, EU:C:2009:556, 85 punktą).

- 69 Kaip nurodė generalinis advokatas savo išvados 70 punkte, finansinės sistemos stabilumo užtikrinimo tikslas vengiant pernelyg didelių valstybės biudžeto išlaidų ir kuo labiau sumažinant konkurencijos iškreipimus ir yra toks viršesnis viešasis interesas.
- 70 Antra, dėl teisės į nuosavybę, įtvirtintos Chartijos 17 straipsnio 1 dalyje, reikia priminti, kad, kaip buvo nurodyta šio sprendimo 44 punkte, Bankų komunikatas negali sukurti pareigos valstybėms narėms taikyti dalijimosi našta priemonės, numatytas šio komunikato 40–46 punktuose.
- 71 Iš Bankų komunikato 15 punkto matyti, kad akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimasis našta yra tik kriterijus leisti Komisijai valstybės pagalbą didelį nuosavų lėšų nepakankamumą turintiems bankams, leidžiantis apriboti šią pagalbą iki mažiausios būtinos sumos ir užtikrinti, kad pagalbos gavėjas tinkamai prisidėtų paties įnašu prie restruktūrizavimo išlaidų.
- 72 Kaip nurodė generalinis advokatas savo išvados 71 punkte, pagal Bankų komunikatą nereikalaujama priimti 40–46 punktuose nurodytą dalijimosi našta priemonių kokia nors konkrečia forma arba kokia nors konkrečia tvarka. Tokios priemonės gali būti nustatytos savanoriškai pačių akcininkų pasirašant sutartį tarp atitinkamos kredito įstaigos ir jos subordinuotųjų kreditorių ir tai nebūtų vertinama kaip teisės į nuosavybę pažeidimas.
- 73 Be to, dėl bankų akcininkų reikia priminti, kad pagal bendrą tvarką, taikomą akcinių bendrovių akcininkų statusui, jie prisiima visą riziką, susijusią su jų investicijomis. Iš tikrųjų iš Direktyvos 2012/30 5 konstatuojamosios dalies matyti, kad ja siekiama apsaugoti kapitalą, kuris yra kreditorių garantija.
- 74 Kadangi akcininkai savo įnešto kapitalo ribose atsako už banko skolą, aplinkybė, jog Bankų komunikato 40–46 punktuose reikalaujama, kad panaikinant banko nuosavų lėšų trūkumą prieš suteikiant valstybės pagalbą šie akcininkai, naikinant banko patirtus nuostolius, prisidėtų tiek pat, kiek prisidėtų nesant tokios pagalbos, negali būti vertinama kaip pažeidžianti jų teisę į nuosavybę.
- 75 Sunkumų patiriančių bankų akcininkų nuostoliai bet koku atveju būtų tokio paties dydžio, neatsižvelgiant į tai, ar juos sukėlė sprendimas dėl bankroto pripažinimo, kai nesuteikiama pagalba, ar jie atsirado dėl procedūros, pagal kurią tokia pagalba suteikiama tik po to, kai pasidalijama našta.
- 76 Kalbant apie subordinuotuosius kreditorius, kaip šio sprendimo 27 punkte nurodė Teisingumo Teismas, subordinuotosios priemonės yra finansiniai instrumentai, turintys tam tikrą skolos ir kapitalo požymių, o tai reiškia, kad tokias priemones išleidusio subjekto nemokumo atveju jų turėtojų reikalavimai patenkinami patenkinus pirmaeilį obligacijų turėtojų, tačiau prieš patenkinant akcininkų reikalavimus.
- 77 Iš Bankų komunikato 41, 43 ir 44 punktų matyti, kad šie kreditoriai prie nuosavų lėšų trūkumo atstatymo prisideda tik po to, kai nuostoliai padengiami iš nuosavų lėšų, ir tik tada, „jeigu nėra galimybių taikyti kitas priemones“ panaikinant atitinkamo banko nuosavų lėšų trūkumą, arba tuo atveju, kai šis bankas nebeatitinka mažiausio reguliuojamojo kapitalo poreikio reikalavimų dėl nuosavų lėšų. Be to, šio komunikato 46 punkte numatyta, jog „reikėtų laikytis principo, kad nė vieno kreditoriaus padėtis neturi būti blogesnė. Taigi ekonominiu požiūriu subordinuotieji kreditoriai neturėtų gauti mažiau nei jų turima priemonė būtų verta, jeigu valstybės pagalba nebūtų suteikta.“
- 78 Iš šio punkto matyti, kad dalijimosi našta priemonės, nuo kurių taikymo priklauso valstybės pagalbos kapitalo nepakankamumą turinčiam bankui suteikimas, negali pažeisti subordinuotųjų kreditorių teisės į nuosavybę daugiau, nei ši teisė būtų pažeista per bankroto procedūrą, kuri įvyktų, jei nebūtų suteikta tokia pagalba.
- 79 Tokiomis aplinkybėmis negalima pagrįstai tvirtinti, kad tokios dalijimosi našta priemonės, kaip numatytos Bankų komunikate, pažeidžia akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių teisę į nuosavybę.

80 Todėl į trečiąjį ir ketvirtąjį klausimus reikia atsakyti taip: teisėtų lūkesčių apsaugos principas ir teisė į nuosavybę turi būti aiškinami taip, kad jie nedraudžia Bankų komunikato 40–46 punktų, kiek minėtuose punktuose numatyta akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimosi našta sąlyga, norint, kad valstybės pagalba būtų leista.

Dėl penktojo klausimo

81 Penktuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Direktyvos 2012/30 29, 34, 35 ir 40–42 straipsniai turi būti aiškinami kaip draudžiantys Bankų komunikato 40–46 punktus, kiek šiuose punktuose numatyta akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimosi našta sąlyga, norint, kad valstybės pagalba būtų leista.

82 Direktyvos 2012/30 29, 34, 35 ir 40–42 straipsniuose iš esmės numatyta, kad bet koks akcinės bendrovės kapitalo padidinimas ar sumažinimas turi būti patvirtintas visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu.

83 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad kadangi Bankų komunikate numatyta, kad dėl tam tikrų bankų kapitalo pakeitimų visuotinis akcininkų susirinkimas nesprenžia, šis komunikatas neatitinka direktyvos.

84 Vis dėlto, kaip buvo nurodyta šio sprendimo 72 punkte, Bankų komunikate nėra jokios konkrečios nuostatos, įtvirtinančios šio komunikato 40–46 punktuose numatytą dalijimosi našta priemonių teisinę įgyvendinimo procedūrą.

85 Todėl, nors valstybės narės esant ypatingai padėčiai gali būti priverstos nustatyti tokias dalijimosi našta priemones be bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo sutikimo, ši aplinkybė negali paneigti Bankų komunikato galiojimo atsižvelgiant į Direktyvos 2012/30 nuostatas.

86 Be to, reikia pažymėti, kad pagal Direktyvos 2012/30 3 konstatuojamąją dalį šia direktyva siekiama užtikrinti minimalią lygiavertę akcinių bendrovių akcininkų ir kreditorių apsaugą. Todėl ši direktyva suderina nacionalines nuostatas, susijusias su bendrovių kapitalo sudarymu, išlaikymu, padidinimu ir sumažinimu.

87 Direktyva 2012/30 įgyvendinama įsisteigimo vidaus rinkoje laisvė, kurios pagrindinis tikslas apsaugoti partnerių ir trečiųjų asmenų interesus. Ja siekiama užtikrinti investuotojus, kad visoje vidaus rinkoje bendrovių, į kurias jie investavo, valdymo organai paisys jų teisių steigiant bendrovę ir didinat ar mažinant jos kapitalą. Todėl Direktyvoje 2012/30 numatytos šią apsaugą užtikrinančios priemonės susijusios su įprastu akcinės bendrovės veikimu.

88 Tačiau akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimosi našta priemonės, kai jas nustato nacionalinės valdžios institucijos, yra ypatingos priemonės. Jos gali būti taikomos tik valstybės narės didelio ekonominio sukrėtimo atveju ir tik siekiant išvengti sisteminės rizikos ir užtikrinti finansų sistemos stabilumą.

89 Priešingai, nei tvirtina ieškovai pagrindinėje byloje, Direktyva 2010/30 nedraudžiama, kad su įstatiniu kapitalu susijusios priemonės be visuotinio akcininkų susirinkimo sutikimo būtų nustatytos esant tokioms ypatingoms aplinkybėms, kaip nurodytos Bankų komunikate. Tokio aiškinimo, be kita ko, nepaneigia 1993 m. kovo 12 d. Sprendimas *Pafitis ir kt.* (C-441/93, EU:C:1996:92).

90 Iš tikrųjų tame sprendime Teisingumo Teismas 1976 m. gruodžio 13 d. Direktyvą 77/91/EEB dėl apsaugos priemonių, kurių valstybės narės, siekdamos tokias priemones suvienodinti, reikalauja iš Sutarties 58 straipsnio antroje pastraipoje apibrėžtų akcinių bendrovių, jų narių ir kitų interesų apsaugai, bendrovės steigiant, palaikant ir keičiant jų kapitalą, koordinavimo (OL L 26, 1977 1 31,

p. 1) aiškino nagrinėdamas ginčą, susijusį su vieno banko nemokumu, o pagrindinėje byloje Bankų komunikato 40–46 punktuose numatytos dalijimosi našta priemonės numatytos kaip sąlyga, kad nuosavų lėšų trūkumų turintiems bankams būtų galima ypatingomis aplinkybėmis didelio nacionalinės ekonomikos sukrėtimo atveju suteikti valstybės pagalbą, skirtą sušvelninti sisteminei finansų krizei, galinčiai pakenkti visai nacionalinei finansų sistemai ir Sąjungos finansų stabilumui.

- 91 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, kaip savo išvados 105 ir 107 punktuose nurodė generalinis advokatas, byloje *Pafitis ir kt.* (C-441/93, EU:C:1996:92) ginčytos nacionalinės priemonės buvo patvirtintos 1986–1990 m., o sprendimą Teisingumo Teismas priėmė 1996 m., t. y. daug anksčiau, nei prasidėjo trečiasis ekonominės ir pinigų sąjungos įgyvendinimo etapas įvedant eurą, įsteigiant Eurosystemą ir įtraukiant atitinkamus pakeitimus į Sąjungos sutartis. Nors tvirtos ir nuoseklios investuotojų apsaugos užtikrinimas visoje Sąjungoje, žinoma, susijęs su bendruoju interesu, negalima visais atvejais suteikti viršenybės tam interesui, palyginti su bendruoju finansų sistemos stabilumo užtikrinimo interesu.
- 92 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas vis dėlto mano, kad, remiantis Direktyvos 2014/59 nuostatomis, galima daryti išvadą, jog Bankų komunikatas nesuderinamas su Direktyva 2012/30.
- 93 Vis dėlto, be to, kas buvo išdėstyta šio sprendimo 72 ir 84 punktuose, aplinkybė, kad pagal Direktyvos 2014/59 123 straipsnį nuo 2016 m. sausio 1 d. Direktyvos 2012/30 29, 34, 35 ir 40–42 straipsniai netaikomi, jei taikomas Direktyvoje 2014/59 numatytos pertvarkymo priemonės, neleidžia konstatuoti, kad iki minėtos datos tokio pobūdžio nukrypimai buvo draudžiami.
- 94 Atsižvelgiant į pateiktus vertinimus, į penktąjį klausimą reikia atsakyti taip: Direktyvos 2012/30 29, 34, 35 ir 40–42 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad jie nedraudžia Bankų komunikato 40–46 punktų, kiek šiuose punktuose numatyta akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimosi našta sąlyga, norint, kad valstybės pagalba būtų leista.

Dėl šeštojo klausimo

- 95 Savo šeštuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Bankų komunikatas turi būti aiškinamas taip, kad subordinuotųjų priemonių konvertavimas ar vertės sumažinimas, numatyti minėto komunikato 44 punkte, yra būtina ir pakankama sąlyga, kad pagal šį komunikatą suteikta valstybės pagalba būtų pripažinta suderinama su vidaus rinka, ar vis dėlto tam, kad pagalba būtų leista, pakanka, kad subordinuotosios priemonės būtų konvertuotos ar jų vertė sumažinta proporcingai.
- 96 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šiuo klausimu *Ustavno sodišče* (Konstitucinis Teismas) siekia išsiaiškinti, ar tuo atveju, kai bankas nebeatitinka mažiausio reguliuojamojo kapitalo poreikio reikalavimų dėl nuosavų lėšų, kaip tai suprantama pagal Bankų komunikato 44 punktą, reikia taikyti subordinuotųjų priemonių vertės sumažinimo priemones, kad taip būtų kompensuoti visi banko nuostoliai, ar vis dėlto šios priemonės gali būti taikomos tik iš dalies, t. y. proporcingai.
- 97 Pagal šio komunikato 44 punktą tuo atveju, kai bankas nebeatitinka mažiausio reguliuojamojo kapitalo poreikio reikalavimų dėl nuosavų lėšų, o tai reiškia, kad vien tik jo lėšų nepakanka banko nuostoliams padengti, subordinuotosios priemonės turi būti konvertuotos ar jų vertė sumažinta iš principo dar prieš suteikiant šiam bankui valstybės pagalbą. Be to, pagal tą patį 44 punktą valstybės pagalba negali būti suteikta tol, kol bet kokiems nuostoliams padengti nebuvo visapusiškai panaudotos nuosavos lėšos ir subordinuotosios priemonės.

- 98 Kaip buvo priminta šio sprendimo 40 ir 41 punktuose, pirma, priėmusi elgesio taisykles ir apie jas pranešusi paskelbdama, jog taikys jas atvejams, susijusiems su šiomis taisyklėmis, Komisija apribojo savo diskreciją ir negali nukrypti nuo šių taisyklių, nes priešingu atveju jai gali būti skirta sankcija už bendrųjų teisės principų, pavyzdžiui, vienodo požiūrio ar teisėtų lūkesčių apsaugos, pažeidimą. Antra, tokių taisyklių priėmimas neatleidžia Komisijos nuo pareigos išnagrinėti valstybės narės nurodomas ypatingas išimties aplinkybes.
- 99 Iš to matyti, jog tai, kad valstybės pagalbos priemonė atitinka Bankų komunikato 44 punkte nustatytus kriterijus, yra iš principo pakankama sąlyga Komisijai pripažinti šią pagalbą suderinama su vidaus rinka, tačiau nebūtinai būtent dėl šios priežasties.
- 100 Taigi valstybė narė sunkumų patiriančių bankų neprivalo nei įpareigoti, prieš suteikdama bet kokią valstybės pagalbą, konvertuoti subordinuotąsias priemones į nuosavas lėšas arba sumažinti jų vertę, nei įpareigoti visiškai šiomis priemonėmis padengti nuostolius. Tokiu atveju vis dėlto negali būti vertinama taip, kad numatomos valstybės pagalbos skirta tik tiek, kiek būtina, kaip reikalaujama pagal Bankų komunikato 15 punktą. Valstybė narė ir numatomą valstybės pagalbą gaunantys bankai prisiima riziką, kad Komisijos sprendimas gali būti ir pripažįstantis šią pagalbą nesuderinama su vidaus rinka.
- 101 Be to, Bankų komunikato 45 punkte nustatyta, kad gali būti taikoma šio komunikato 44 punkte nustatytų reikalavimų išimtis, jeigu įgyvendinant priemonių konvertavimą ar vertės sumažinimą „kiltų grėsmė finansiniam stabilumui arba rezultatai būtų neproporcingi“. Taigi bankas prieš suteikiant valstybės pagalbą negali būti įpareigojamas konvertuoti visų subordinuotųjų priemonių ar sumažinti jų vertės, jei atitinkamo banko nuosavų lėšų trūkumui padengti pakanka konvertuoti ar sumažinti vertę tik dalies subordinuotųjų priemonių.
- 102 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į šeštąjį klausimą reikia atsakyti taip: Bankų komunikatas turi būti aiškinamas taip, kad subordinuotųjų priemonių konvertavimas ar vertės sumažinimas, numatyti minėto komunikato 44 punkte, neturi būti didesnės apimties, nei yra būtina atitinkamo banko nuosavų lėšų trūkumui padengti.

Dėl septintojo klausimo

- 103 Pateikdamas septintąjį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Direktyvos 2001/24 2 straipsnio septinta įtrauka turi būti aiškinama taip, kad „reorganizavimo priemonių“, kaip jos suprantamos pagal šią nuostatą, sąvoka apima ir tokias akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimosi našta priemones, kaip numatytos Bankų komunikato 40–46 punktuose.
- 104 Reikia pažymėti, kad Direktyvos 2001/24 tikslas, kaip matyti iš jos 6 konstatuojamosios dalies, yra nustatyti abipusio nacionalinių reorganizavimo ir likvidavimo priemonių pripažinimo sistemą, nesiekiant suderinti šios srities nacionalinių įstatymų (žr. 2013 m. spalio 24 d. Sprendimo *LB*, C-85/12, EU:C:2013:697, 39 punktą).
- 105 Šis tikslas reikalauja, kad reorganizavimo ir likvidavimo priemonės, kurių imasi buveinės valstybės narės, t. y. valstybės narės, kuri kredito įstaigai suteikė leidimus, administracinės ar teisminės valdžios institucijos, visose kitose valstybėse narėse turėtų teisinių pasekmių, nustatytų pagal šios valstybės narės teisę (žr. 2013 m. spalio 24 d. Sprendimo *LB*, C-85/12, EU:C:2013:697, 22 punktą).
- 106 Pagal Direktyvos 2001/24 2 straipsnio septintą įtrauką „reorganizavimo priemonės“ suprantamos kaip „priemonės, skirtos kredito įstaigos finansinei padėčiai išsaugoti arba atkurti ir galinčios daryti poveikį trečiųjų šalių pirmiau turėtoms teisėms, įskaitant priemones, susijusias su galimybe sustabdyti mokėjimus, vykdymo priemones arba reikalavimų sumažinimą“.

- 107 Kaip nurodo visos šiuo klausimu savo nuomonę išdėčiusios šalys pagrindinėje byloje, iš šios nuostatos ir joje įtvirtintos sąvokos „reorganizavimo priemonės“ plačios apibrėžties matyti, kad Bankų komunikato 40–46 punktuose numatytos dalijimosi našta priemonės gali būti įtrauktos į „reorganizavimo priemonių“, kaip jos suprantamos pagal Direktyvą 2001/24, apibrėžtį.
- 108 Iš tikrųjų, pirma, kadangi reorganizavimo priemonės skirtos kredito įstaigų finansinei padėčiai atkurti ir jų lėšų trūkumui padengti, kaip tai nurodyta Bankų komunikato 43 punkte, šių priemonių tikslas yra apsaugoti ar atkurti kredito įstaigos finansinę situaciją.
- 109 Antra, dalijimosi našta priemonės, konkrečiai subordinuotųjų priemonių konvertavimas ar jų vertės sumažinimas, dėl savo pobūdžio gali turėti įtakos trečiųjų asmenų turimoms teisėms, todėl lemti skolos sumažinimą.
- 110 Kad dalijimosi našta priemonėms būtų taikoma sąvoka „reorganizavimo priemonės“, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2001/24, vis dėlto reikia, kaip matyti iš šios direktyvos 6 konstatuojamosios dalies ir 3 straipsnio 1 dalies, kad šias priemones nustatytų administracinės ar teisminės valdžios institucija. Tačiau kai dėl dalijimosi našta priemonių nusprendžia ir jas įgyvendina akcininkai ar subordinuotieji kreditoriai, visiškai nesikišant administracinės ar teisminės valdžios institucijoms, šios priemonės negali būti laikomos reorganizavimo priemonėmis, kaip jos suprantamos pagal Direktyvą 2001/24.
- 111 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori išsiaiškinti, ar tai, kad Direktyvos 2001/24 2 straipsnio septinta įtrauka buvo iš dalies pakeista Direktyvos 2014/59 117 straipsniu tam, kad į „reorganizavimo priemonių“ sąvoką aiškiai būtų įtrauktos pastarojoje direktyvoje numatytos pertvarkymo priemonės, kurios analogiškos akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimosi našta priemonėms, leidžia manyti, jog klostantis pagrindinėje byloje nagrinėjamos faktinės aplinkybės šių priemonių neapėmė „reorganizavimo priemonių“ sąvoka, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2001/24.
- 112 Tokiam aiškinimui pritarti negalima.
- 113 Iš tikrųjų, kaip savo išvados 143 punkte nurodė generalinis advokatas, minėtą pakeitimą reikia aiškinti atsižvelgiant į tai, kad Direktyva 2001/24 nesiekia suderinti valstybių narių atitinkamų teisės aktų, o siekiama tik sukurti tarpusavio pripažinimo sistemą. Vis dėlto Direktyva 2014/59 įpareigoja valstybes nares nustatyti tam tikras priemones, skirtas bankų būklei pagerinti, o tam reikia, kad šios priemonės būtų aiškiai apibrėžtos, kad būtų užtikrintas vienodas šios direktyvos taikymas Sąjungoje. Tai jokių būdu nereiškia, jog panašių valstybės priemonių anksčiau neapėmė reorganizavimo priemonių sąvoka.
- 114 Taigi į septintąjį klausimą reikia atsakyti taip: Direktyvos 2001/24 2 straipsnio septinta įtrauka turi būti aiškinama taip, kad „reorganizavimo priemonių“, kaip jos suprantamos pagal šią nuostatą, sąvoka apima ir tokias akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimosi našta priemones, kaip numatytos Bankų komunikato 40–46 punktuose.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 115 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. Komisijos komunikatas dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. bankams skirtoms priemonėms finansų krizės sąlygomis paremti (Bankų komunikatas) turi būti aiškinamas taip, kad jis valstybėms narėms nėra privalomas.
2. SESV 107–109 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad jais nedraudžiami Bankų komunikato 40–46 punktai, kiek šiuose punktuose numatyta akcininkų ir subordinuotųjų priemonių savininkų dalijimosi našta sąlyga, norint, kad valstybės pagalba būtų leista.
3. Teisėtų lūkesčių apsaugos principas ir teisė į nuosavybę turi būti aiškinami taip, kad jais nedraudžiami Bankų komunikato 40–46 punktai, kiek minėtuose punktuose numatyta akcininkų ir subordinuotųjų priemonių savininkų dalijimosi našta sąlyga, norint, kad valstybės pagalba būtų leista.
4. 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/30/ES dėl apsaugos priemonių, kurių valstybės narės, siekdamos tokias priemones suvienodinti, reikalauja iš Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 54 straipsnio antroje pastraipoje apibrėžtų bendrovių, jų narių ir kitų interesų apsaugai, akcines bendroves steigiant, palaikant ir keičiant jų kapitalą, koordinavimo 29, 34, 35 ir 40–42 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad jais nedraudžiami Bankų komunikato 40–46 punktai, kiek šiuose punktuose numatyta akcininkų ir subordinuotųjų priemonių savininkų dalijimosi našta sąlyga, norint, kad valstybės pagalba būtų leista.
5. Bankų komunikatas turi būti aiškinamas taip, kad mišraus kapitalo ir subordinuotosios skolos instrumentų, kaip numatyti šio komunikato 44 punkte, konvertavimas ar vertės sumažinimas neturi būti didesnės apimtys, nei yra būtina atitinkamo banko nuosavų lėšų trūkumui padengti.
6. 2001 m. balandžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/24/EB dėl kredito įstaigų reorganizavimo ir likvidavimo 2 straipsnio septinta įtrauka turi būti aiškinama taip, kad „reorganizavimo priemonių“, kaip jos suprantamos pagal šią nuostatą, sąvoka apima ir tokias akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimosi našta priemones, kaip numatytos Bankų komunikato 40–46 punktuose.

Parašai.